

Afdeling Nederland

Keizersgracht 177

Postbus 1968

1000 BZ Amsterdam

T 020 626 44 36**F** 020 624 08 89**E** amnesty@amnesty.nl**I** www.amnesty.nl

Aan de leden van de
Vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Datum

21 oktober 2010

Onderwerp

Begroting Binnenlandse Zaken 2011

Ons kenmerk

Eb/pol/2010/24

Uw kenmerk

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken,

'De overheid behandelt alle burgers en ingezetenen van ons land gelijk en discrimineert niet.' Dat schrijft de nieuwe regering in de inleiding van haar regeerakkoord.¹ Hoewel het geruststellend klinkt, is dit in feite een overbodige zin: het zou in een op mensenrechten gebaseerde rechtstaat immers vanzelfsprekend moeten zijn dat een overheid niet discrimineert.

Echter: wellicht wenst de nieuwe regering aan te geven dat zij de komende jaren extra streng zal toezien op de naleving van het discriminatieverbod door de overheid. Dat zou een welkome inzet betekenen – want daar schort het helaas nogal eens aan.

Actieprogramma bestrijding van discriminatie

Op 13 september van dit jaar stuurde de regering het 'actieprogramma bestrijding van discriminatie' aan de Tweede Kamer.² De regering geeft daarin aan dat zij de bestrijding van discriminatie van groot belang acht en presenteert een aantal maatregelen en nieuwe initiatieven ter bestrijding van discriminatie in de samenleving. Amnesty International verwelkomt deze initiatieven zeer.

Tegelijkertijd constateert Amnesty International dat het actieprogramma sterk aan betekenis kan winnen als het programma wordt aangevuld met een helder tijdspad voor uitvoering; met concrete en waar mogelijk meetbare doelstellingen; en met afspraken omtrent resultaatgerichte rapportage aan de Tweede Kamer. Daarnaast schiet dit actieprogramma op een inhoudelijk belangrijk punt ernstig te kort. De regering kijkt namelijk niet expliciet naar discriminatie door de overheid zelf – en dat is een gemiste kans.

In zowel de Monitor Rassendiscriminatie 2005 als Monitor Rassendiscriminatie 2009 wordt namelijk aannemelijk gemaakt dat er sprake is van (verboden) etnisch profileren en

1 *Vrijheid en verantwoordelijkheid*, Regeerakkoord VVD-CDA.

2 Brief van de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie aan de Tweede Kamer, *Beleidsreactie Poldis 2009 en actieprogramma bestrijding van discriminatie*, 13 september 2010.

discriminatie in de politie-justitieketen, bijvoorbeeld in de context van preventief fouilleren, de identificatieplicht en de bestraffing van jeugdigen.

Volgens Amnesty International is het hoog tijd dat de regering een pakket aan maatregelen neemt die dergelijke discriminatie door wetshandhavers adresseert. Het uitblijven van een publieke aanpak en onderkenning van discriminatie bij wetshandhaving ondermijnt de legitimiteit van de overheid.

De regering besluit het actieprogramma met de opmerking 'dat de bestrijding van discriminatie een strijd van elke dag is en dat daarvoor de inspanning van alle betrokken partijen nodig is'.³ Amnesty International wenst hierbij op te merken dat de overheid waarschijnlijk alleen in staat zal blijken het benodigde draagvlak in de samenleving te mobiliseren als zij bereid is de hand in eigen boezem te steken.

Een algeheel boerkaverbod

Dat laatste wordt evenzeer van belang bij de uitvoering van het regeerakkoord. Want hoewel het kabinet aangeeft niet te zullen discrimineren staat er een aantal potentieel discriminatoire maatregelen in het akkoord. Voor meer informatie over deze potentieel discriminatoire maatregelen in het regeerakkoord verwijs ik u ook graag naar onze brief aan de Vaste Kamercommissie voor Justitie.

De invoering van een algemeen verbod op gelaatsbedekkende kleding, zoals boerka's, is in strijd met internationale mensenrechten. Deze verbieden de overheid om kledingseisen te stellen, behalve in zeer uitzonderlijke gevallen. Vrouwen hebben het recht om een boerka of nikaab te dragen én om deze niet te dragen. De vrijheid van meningsuiting en religie geven eenieder het recht om zijn of haar geloof, persoonlijke overtuiging of identiteit uit te drukken middels kleding. Inperkingen zijn slechts mogelijk als deze bij wet zijn voorzien, een legitiem doel dienen, noodzakelijk zijn en proportioneel in verhouding tot het doel. Een algemeen verbod is daarom te grofmazig.

Nieuwe EU-richtlijn anti-discriminatie

Binnen de Europese Unie (EU) doet zich momenteel een uitgelezen kans voor om de bescherming van mensenrechten te verbeteren en discriminatie te bestrijden: de nieuwe Brede Europese richtlijn Gelijke Behandeling.

Deze richtlijn zal een belangrijke bijdrage leveren aan de bestrijding van discriminatie binnen de EU – zij verplicht lidstaten ervoor te zorgen dat EU-ingezetenen ook op maatschappelijke terreinen buiten arbeid en beroep (sociale bescherming, gezondheidszorg, onderwijs en toegang tot goederen en diensten, zoals huisvesting en verzekeringen) gelijk behandeld worden.

Dit kan een grote verbetering vormen voor de positie van homo's, gehandicapten, ouderen of personen met een godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging: omdat het een zelfde niveau van bescherming tegen discriminatie voor alle burgers van de EU garandeert. Dat is van groot belang, juist in landen waar de positie van deze mensen momenteel nog niet goed is geregeld.

Amnesty International vindt dat de Nederlandse regering de nieuwe richtlijn daarom ruimhartig moet omarmen en zich moet inspannen voor spoedige totstandkoming ervan. Het gaat immers om gelijke en volwaardige deelname aan de samenleving door alle burgers: iets waar dit kabinet een groot voorstander van lijkt te zijn, gezien de nadruk die zij in het regeerakkoord legt op maatschappelijke participatie door (toekomstige) staatsburgers. Zoals de regering schrijft: 'Ieder mens heeft recht op zelfbeschikking; verdient de kans het beste uit zichzelf te halen en zich te ontplooien.'

³ Ibid., p. 15.

Tot slot

Namens Amnesty International verzoek ik u bovenstaande punten te integreren in uw bijdrage voor de begrotingsbehandeling Binnenlandse Zaken 2011. Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben dan kunt u via bovenvermelde gegevens contact opnemen met de eenheid Politieke Zaken.

Met vriendelijke groet,

Ton van den Brandt
Senior medewerker Politieke Zaken